Stedenbouwkundige vergunningen

bekijk online versie:
https://indicatoren.omgeving.vlaanderen.be/indicatoren/stedenbouwkundige-vergunningen

Geografisch bereik	Temporeel bereik	Laatste update
Vlaanderen	1962-2016	01/09/2019

Vlaamse gemeenten zijn sinds 1999 verplicht om een gemeentelijk vergunningenregister op te stellen. Dit is een register waarin alle vergunningsaanvragen, afgeleverde vergunningen, weigeringen en meldingen opgenomen zijn voor alle vergunningsplichtige werken en handelingen; dus ook de verkavelingen. Het register bevat data die terug gaan tot 1962, wanneer voor het eerst een stedenbouwwet van kracht ging in het toenmalige federale België.

Doorheen de tijd is er veel veranderd aan de wetgeving rond stedenbouwkundige vergunningen. Voor sommige handelingen die vroeger vergunningsplichtig waren, is er vandaag geen vergunning meer nodig. Het overgrote deel van de aanvragen werden aanvankelijk door het gewest vergund, en vanaf 1999 door de gemeente. Initieel was er een bindend advies van de Vlaamse overheid bij de meeste vergunningsdossiers die werden vergund door de gemeente, terwijl gemeenten nu een volledige autonomie hebben. Bovendien werd de stedenbouwkundige vergunning recent samengevoegd met de milieuvergunning tot de omgevingsvergunning.

Er zijn 3,4 miljoen stedenbouwkundige vergunningsaanvragen geregistreerd in de vergunningenregisters. 97% daarvan werd aangevraagd door een particuliere bouwheer of een ontwikkelaar en 3% door een openbare instantie of voor werken van algemeen belang. Sinds 2010 zijn er gemiddeld 69.700 aanvragen per jaar, waarvan er gemiddeld 92% resulteren in een vergunning.

Woningbouw is goed voor twee derde van alle stedenbouwkundige vergunningen. Een grote meerderheid van die vergunningen (44%) wordt bovendien afgeleverd voor werken aan een eengezinswoning (bouwen, verbouwen, slopen, enz.). In de loop der jaren is er een trendbreuk bij woningbouw. Initieel werden vooral nieuwbouwprojecten vergund. Uit onderstaande grafiek blijkt dat voor woningbouw of bijgebouwen het aandeel verbouwingen vanaf midden jaren ’80 stijgt en het aandeel nieuwbouw daalt. In het begin van de 21ste eeuw werden er ongeveer evenveel vergunningen afgeleverd voor nieuwbouw als voor verbouwingen. De trend heeft zich de voorbije jaren doorgezet en het aandeel verbouwingen steeg naar ongeveer 51%, terwijl het aandeel nieuwbouw daalde tot 44%.

Aanvullende informatie

Definitie

Als u werken uitvoert is de algemene regel dat u een vergunning aanvraagt. Sinds 1962 is er een vergunning vereist om te bouwen, verbouwen, functies te wijzigen, constructies te plaatsen, bomen te vellen, enz.

Gerelateerde beleidsdocumenten

- Ruimterapport 2021

Berekeningswijze

Vlaamse gemeenten zijn sinds 1999 verplicht om een gemeentelijk vergunningenregister op te stellen. Dit is een register waarin alle vergunningsaanvragen, afgeleverde vergunningen, weigeringen en meldingen

opgenomen zijn voor alle vergunningsplichtige werken en handelingen; dus ook de verkavelingen. Het register bevat data die terug gaan tot 1962, wanneer voor het eerst een stedenbouwwet van kracht ging in het toenmalige federale België.

Momenteel hebben 289 gemeenten een goedgekeurd vergunningenregister. Dit resulteert in een databank met ongeveer 3,7 miljoen aanvragen voor vergunningsplichtige werken en handelingen. 17 gemeenten hebben een ontwerp-vergunningenregister. Het zijn voornamelijk kleine gemeenten die (nog) geen goedgekeurd vergunningenregister hebben. Een gemeente met een goedgekeurd register maakt twee keer per jaar de update aan departement Omgeving over.

Datakwaliteit, methodekwaliteit en mogelijke verbeteringen

Voor de analyse wordt gebruik gemaakt van data vanaf 1962 uit de goedgekeurde en ontwerp vergunningenregisters (toestand 31/12/2017; data binnengekregen tegen 1/3/2018). Hoogstwaarschijnlijk zijn deze data niet helemaal volledig, maar een meer volledige databron is momenteel niet voorhanden.

Dataset

- Vergunningenregister

Bovenliggende onderwerpen
Instrumenten
Instrumentarium